

Список літератури

- Гриценко Л.А. Модульний підхід в обученні при проведенні практичних занять по фізіології рослин /Л.А.Гриценко, И.П.Готовцева // Викладання фізіології і біохімії рослин: матеріали 9-го Всеросійського симпозиуму. - М., 2007. - С. 461-463.
- Кремень В.Г. Вища освіта України і Болонський процес; за ред. В.Г.Кременя. - Тернопіль, 2004. - С. 42.
- Лапач С.Н. Статистические методы в медико-биологических исследованиях с использованием Excel /Лапач С.Н., Чубенко А.В., Бабич П.Н. - К.: Морион, 2000. - 320 с.
- Мілерян В.Є. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять в медичних вузах: метод. посібник /Мілерян В.Є. - Київ, 2006. - 80 с.
- Москаленко В.Ф. Досягнення, проблемні питання і шляхи удосконалення кредитно-модульної системи організації навчального процесу / В.Ф.Москаленко, О.П.Яворовський, Л.І. Остапик //Медична освіта. - 2008. - №2. - С. 55-57.

Коновалов С.В.

ПРАКТИЧЕСКИ - ОРИЕНТИРОВАННОЕ ПРЕПОДАВАНИЕ ФИЗИОЛОГИИ В ВИННИЦКОМ НАЦИОНАЛЬНОМ МЕДИЦИНСКОМ УНИВЕРСИТЕТЕ: ОПЫТ И ПЕРСПЕКТИВЫ

Резюме. В статье обобщен опыт преподавания физиологии студентам-медикам по кредитно-модульной системе. Проанализированы результаты поточной успеваемости на кафедре нормальной физиологии студентов медицинских факультетов на протяжении двух последних лет.

Ключевые слова: кредитно-модульная система, студенты-медики, физиология.

Konovalov S.V.

PRACTICALLY ORIENTED TEACHING PHYSIOLOGY AT VINNITSYA NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY: EXPERIENCE AND PROSPECTS

Summary. In the article the experience of teaching physiology to medical students by the credit-module system is generalized. The results of the current progress of the medical students at the normal physiology department for the last two years are analyzed.

Key words: credit-modular system, medical students, physiology.

Стаття надійшла до редакції 03.12.2012р.

© Коробко О.А.

УДК: 378.146:371.322+61

Коробко О.А.

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова, кафедра внутрішньої медицини №2 (вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, 21018, Україна)

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНОГО ТЕСТУВАННЯ ЯК СПОСОБУ КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ НА КЛІНІЧНІЙ КАФЕДРІ

Резюме. В статті представлено теоретичне підґрунтя і результати вивчення ефективності використання комп'ютерного тестування як способу контролю знань студентів на клінічній кафедрі. Запропонований спосіб сприяє покращанню якості знань студентів та є об'єктивним методом оцінювання знань студентів.

Ключові слова: комп'ютерне тестування, студент, контроль знань.

Вступ

Підготовка майбутнього лікаря на клінічній кафедрі передбачає теоретичну підготовку студента та, головне, використання набутих знань і професійних вмінь на практиці. Об'єктивне оцінювання знань студента вищого медичного закладу є неабиякою проблемою освітянської галузі. Застосування комп'ютерного тестування сприяє систематизації набутих знань і покращанню якості підготовки студента, а також може бути використано як об'єктивний метод оцінки рівня знань майбутніх лікарів [Аванесов, 1989; Атаманчук, 2002].

Мета дослідження - підвищення якості підготовки спеціалістів шляхом використання комп'ютерного тестування як засобу об'єктивної оцінки теоретичних знань студентів на кафедрі внутрішньої медицини № 2.

Матеріали та методи

У дослідження було включено 72 студента V курсу медичного факультету № 1, які навчаються на кафедрі

внутрішньої медицини № 2. Всі студенти були розподілені на дві групи. Студенти основної групи (36 осіб) протягом навчального року після кожного розділу з внутрішньої медицини (кардіології, ревматології та нефрології), а також наприкінці навчального року проходили комп'ютерний тестовий контроль та склали іспит у вигляді демонстрації своїх професійних знань та вмінь. Тести для комп'ютерного тестування склалися професорсько-викладацьким складом кафедри внутрішньої медицини №2 та опубліковані у вигляді навчального посібника "Терапія в тестах" під редакцією професора Маленького В.П. [Маленький, 2002].

Всі студенти мали вільний доступ до бази даних тестів (електронний та паперовий варіанти), що передбачало можливість своєчасної підготовки. Результати комп'ютерного контролю отримували за допомогою спеціальної комп'ютерної програми. Для визначення успішності студентів групи порівняння (36 осіб) використовували тільки усний іспит.

Таблиця 1. Результати складання іспиту з внутрішніх хвороб студентами V курсу медичного факультету №1.

Група	На "відмінно"		На "добре"		На "задовільно"		На "незадовільно"	
	Абс.	%	Абс.	%	Абс.	%	Абс.	%
Основна група (n=36)	11	32,12	18	50,00	5	12,38	2	5,55
Група порівняння (n=36)	8	25,25	15	41,66	10	24,76	3	8,33

Результати. Обговорення

Отримані нами дані, які представлені в таблиці 1, свідчать про те, що за результатами складання іспиту з внутрішніх хвороб студентами V курсу медичного факультету № 1 в основній групі, де застосовувалось комп'ютерне тестування, кількість студентів, які склали іспит на "відмінно", становить 11 осіб (32,12%), в той час, коли в групі порівняння 8 студентів (25,25%) отримали "відмінно" на іспиті з внутрішньої медицини. Так само, в основній групі визначалась більша кількість студентів, які склали іспит на "добре", - 18 осіб (50%) у порівнянні із студентами другої групи - 15 осіб (41,66 %). Кількість студентів із оцінками "задовільно" в основній групі - 5 осіб (12,38 %), а в групі порівняння - вдвічі більше, тобто 10 студентів (24,76%). Незадовільні оцінки в основній групі були у 2-х студентів (5,55%), в групі порівняння - у 3-х студентів (8,33%).

Тестування як методика контролю якості підготовки спеціалістів отримало широке розповсюдження в діяльності вищої школи, особливо за останній час, коли питання про вибір об'єктивних критеріїв контролю якості став особливо гостро [Анісімов, 2000; Ирсалиев, 2002; Кенжегалиев, 2003].

Відомо, що на сьогоднішній день система оцінки якості освіти не спирається на об'єктивні методи педагогічних вимірів, тому "якість" визначається достатньо спонтанно, викладачем розробляється своя система завдань для перевірки. Відповіді одних і тих же студентів оцінюються по-різному різними викладачами, та відмінності у визначенні оцінок для тої самої

групи студентів виявляються достатньо вираженими [Булах, 1995; Барановський, 2005].

Отже використання комп'ютерного тестування дозволяє: виявити студентів з низьким рівнем підготовки та розробити систему заходів для підтримки їх навчання; порівняти об'єктивні оцінки рівня засвоєння навчального матеріалу та суб'єктивної оцінки екзаменатора на іспиті; забезпечити єдність вимог по відношенню до кожного студента; реалізувати принцип гласності та наочності результатів оцінки; стимулювати навчально-пізнавальну діяльність студента з метою формування їх оціночного потенціалу, який впливає на результати проміжної атестації.

Висновки та перспективи подальших розробок

1. Використання проміжного та заключного комп'ютерного контролю є складовою частиною визначення рівня підготовки студентів на клінічній кафедрі. Застосування такого методу підвищує якість підготовки спеціалістів та є об'єктивним методом оцінки успішності студента.

Перспективою подальших досліджень можна вважати вивчення можливості використання різноманітних способів удосконалення педагогічного процесу, направлених на підвищення якості підготовки майбутніх лікарів. Застосування тестів для вихідного рівня знань, поточного, підсумкового контролю та ситуаційних задач, що модифікують клінічну ситуацію, сприятиме систематизації знань студента та розвитку клінічного мислення.

Список літератури

- Аванесов В.С. Основы научной организации педагогического контроля в высшей школе [Текст] /В.С.Аванесов. - Москва: Медицина, 1989. - 167 с.
- Атаманчук П.С. Цільова навчальна програма та пошуково-творча діяльність як передумови формування інтегральних особистісних якостей у навчанні фізики [Текст] / П.С.Атаманчук //Вісник ЧДПУ ім. Т.Г. Шевченка. - 2002. - Вип. 13. Серія: педагогічні науки: зб. у 2-х т. - Чернігів: ЧДПУ, 2002. - Т.1. - С. 5-7.
- Булах І.Є. Теорія і методика комп'ютерного тестування успішності навчання: дис. доктора пед. наук: 13. 00. 01 [Текст]/ Булах Іван Євгенович. - К., 1995. - 430 с.
- Комп'ютерна програма тестування студентів [Текст] /І.О.Анісімов, О.А.Борисов, С.М.Левитський [та ін.] // Вісник ЧДПУ ім. Т.Г. Шевченка. Серія: педагогічні науки. - Чернігів: ЧДПУ, 2000. - Вип. 1 - С.146-149.
- Ирсалиев С.А. Перспективы развития национальной системы оценки качества образования [Текст] /С.А.Ирсалиев //Материалы международной научно-практической конференции, посвященной 30-летию Карагандинского государственного университета им. Е. А. Букетова ["Актуальные проблемы высшего образования и науки в XXI веке"]. - Караганда. - 2002. - С. 27-33.
- Кенжегалиев К.К. Методика составления тестовых программ на компьютере [Текст] //Проблемы преподавания физики в школе и вузе /К.К.Кенжегалиев, Е.А.Батешов. - Санкт-Петербург. - 2003. - С. 154-155.
- Маленький В.П. Терапія в тестах: навч. посібник [Текст] /В.П.Маленький. - Вінниця: ТВП "Книга-Вега" ВАТ "Віноблдрукарня", 2002. - 312 с.
- Тестовий контроль знань під час вивчення фізики у кредитно-модульній системі [Текст] /В.М.Барановський, С.Ю.Василевський, С.М.Грищенко /Вісник ЧДПУ ім. Т.Г. Шевченка. Вип. 30. Серія : педагогічні науки: зб. - Чернігів: ЧДПУ, 2005. - С. 10-14.

Коробко Е.А.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КОМПЬЮТЕРНОГО ТЕСТИРОВАНИЯ КАК СПОСОБА КОНТРОЛЯ ЗНАНИЙ СТУДЕНТОВ НА КЛИНИЧЕСКОЙ КАФЕДРЕ

Резюме. В статье представлено теоретическое обоснование и результаты изучения эффективности использования компьютерного тестирования как способа контроля знаний студентов на клинической кафедре. Предложенный метод способствует повышению качества знаний и является объективным способом оценивания знаний студентов.

Ключевые слова: компьютерное тестирование, студент, контроль знаний.

Korobko O.A.

THE USAGE OF COMPUTER TESTING AS CONTROL METHOD OF STUDENTS' KNOWLEDGE AT THE CLINIC DEPARTMENT

Summary. In the given article the theoretical grounds and results of the study of effectiveness of the usage of the computer testings are represented as the method of control students' knowledge at the clinic department. The suggested method contributes to increase the quality of students' knowledge and shows objective control of students' knowledge.

Key words: computer testing, student, control of knowledge.

Стаття надійшла до редакції 28.11.2012р.

© Курдиш Л.Ф.

УДК: 616.314.5-084:616.31-073

Курдиш Л.Ф.

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, кафедра терапевтичної стоматології (вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, Україна, 21018)

ВПРОВАДЖЕННЯ КЕЙС-МЕТОДУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ РОЗДІЛУ "ЗАХВОРЮВАННЯ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА"

Резюме. У статті висвітлено сутність застосування кейс-методу, як інтерактивної форми навчання студентів при вивченні розділу терапевтичної стоматології "Захворювання слизової оболонки порожнини рота". Запропонована інноваційна методика дозволяє покращити рівень підготовки майбутніх лікарів-стоматологів.

Ключові слова: вища медична освіта, кейс-метод, інтерактивні методики, терапевтична стоматологія.

У контексті удосконалення вищої медичної освіти в Україні перед викладачами кафедр вищих медичних закладів постає завдання - покращення якості медичної освіти майбутніх лікарів у відповідності з вимогами кредитно-модульної системи [Поляченко, 2005]. Випускники мають добре орієнтуватися в широкому колі медичних питань, адекватно оцінювати нові технології, мати наукове світосприйняття та бути готовими до практичної діяльності. Реалізація даних завдань можлива при умові впровадження в навчальний процес інтерактивних методик навчання студентів, які дадуть можливість розвинути в майбутніх лікарях активність, комунікабельність та здатність приймати самостійні рішення [Дианкіна, 2000]. На сучасному етапі використовуються цілий ряд різноманітних форм та методів навчання майбутніх спеціалістів: рольова гра, диспут та дискусія, студентська конференція, метод проектів, технологія портфоліо [Пехота, 2001].

На наш погляд особливої уваги заслуговує кейс-метод (Case-study), який дозволяє сформувати вміння працювати з об'ємною інформацією як викладачу, так і студенту [Сурмин, 2002; Смолянинова, 2000]. Даний метод прийшов в медичну освіту з економічної, де при навчанні студентів використовується всебічний аналіз реальної економічної ситуації, що виникла на конкретному підприємстві [Долгоруков, 2000]. У Гарвардської (американської) школи мета методу навчання полягає у пошуку єдиного вірного рішення, за обсягом такий кейс займає до 25 сторінок тексту та містить декілька сто-

рінок ілюстрацій. При вирішенні даного кейса інтенсивно використовуються відеоматеріали, комп'ютерне та програмне забезпечення. Манчестерська (європейська) школа припускає багатоваріантність вирішення проблеми і європейські кейси вдвічі коротші американських.

При створенні кейсів потрібно враховувати певні вимоги до їх написання: кейс має відповідати змісту теоретичного курсу; ситуація повинна відрізнятися проблемністю, точно визначати сутність проблеми і містити достатню кількість інформації; бажано, щоб ситуація відображала реальний, а не вигаданий сюжет; ситуація повинна бути описана цікаво та "драматично", з використанням "місцевого матеріалу"; текст кейсу не повинен містити прямих підказок щодо вирішення поставленої проблеми; ситуація повинна супроводжуватися чіткими інструкціями по роботі з нею.

По відношенню до інших технологій навчання кейс-метод представляє собою складну багаторівневу систему, в яку інтегровані більш прості методики (системний аналіз, рольові ігри, дискусії тощо). Основна функція кейс-методу - навчити студентів вирішувати складні неструктуровані проблеми, які не можливо вирішити аналітичним способом [Багієв, 2003].

Особливого значення дані навички набувають при вивченні одного з найважливіших розділів терапевтичної стоматології "Захворювання слизової оболонки порожнини рота". Даний розділ вивчається на випускному курсі і вимагає від студента глибоких знань в об-